

[Justitsministeren.]

gennem en længere periode har levet sammen i et ægteskabslignende forhold. I disse undtagelsestilfælde får overøvrigheden nu en mulighed for at tillægge faderen samkvemsret, såfremt det er foreneligt med barnets tarv.

Så kort en gennemgang af så stor en lov på så vigtigt et område og med så mange nydannelser, som der her er tale om, kan naturligvis ikke blive udtømmende. Der er mange andre nye og vigtige ting i lovforslagene. Jeg håber, at man gennem betænkningen, lovens bemærkninger og bilaget med parallelteksterne har en mulighed for at få et overblik over nydannelserne.

I forbindelse med gennemførelse af en ny ægteskabslov bliver det nødvendigt at foretage ændringer også i andre love end myndighedsloven. Det gælder først og fremmest retsplejeloven, hvor der foruden den nævnte revision af kapitlet om ægteskabssager også skal indføres ændrede regler om gennemtvængelse af samkvemsret. Forslag til ændringer i retsplejeloven, arveloven, skifte-loven og ikrafttrædelsesloven til straffeloven vil blive fremsat i næste folketingsår.

Med hensyn til revisionen af ægteskabsloven i de øvrige nordiske lande kan jeg oplyse, at der på det nordiske justitsministermøde i oktober 1967 var enighed om, at lovforslag skulle fremsættes i Danmark, Finland, Norge og Sverige så tidligt, at de kunne behandles samtidigt i parlamenterne i efteråret 1968. Jeg håber som før nævnt, at jeg ved at fremsætte forslagene nu giver tingets medlemmer en vis mulighed for at overveje og drøfte problemerne inden efteråret.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslagene til velvillig behandling i det høje folketing.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg skal tillade mig for det høje ting skriftligt at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift. (*Betalingsfrist for landbrug og fiskeri m. v.*). Som lovens undertitel angiver, omfatter lovforslaget alene en ændring af den frist inden for hvilken landbrugs- og fiskerivirksomheder skal indbetale merværdiafgiften til statskassen.

Det er i disse dage 3 år siden, det første lovforslag om merværdiafgiften blev frem-

sat, og det tør vel uden overdrivelse siges, at landbrugets stilling i dette afgiftssystem siden da har været genstand for indgående drøftelser både i folketinget og i offentligheden.

I det oprindelige lovforslag om merværdiafgift var der ingen særregler for landbruget. Landbruget skulle angive og indbetale merværdiafgiften hvert kvartal ligesom virksomheder i de øvrige erhverv.

Fra landbrugets side blev der imidlertid allerede under drøftelserne i folketingsudvalget i sommeren 1965 fremsat krav om, at landbruget kun skulle indsende afgiftsangivelse én gang om året i forbindelse med den almindelige årlige regnskabsafslutning for den pågældende landbrugsbedrift. Afgiften for det pågældende regnskabsår skulle herefter indbetales i 4 lige store kvartalsrater i løbet af det følgende år. Landbruget begrundede sit krav om årsangivelse med praktiske hensyn, idet man anførte, at landbrugets regnskabskonsulenter — som forudsås at skulle yde de enkelte landmænd bistand med afgiftsopgørelserne — kun ville have kapacitet til at klare dette én gang om året.

Imidlertid henviste den daværende regering til, at et sådant system ville bevirke, at afgiften af landbrugets merværdi kom til at indgå i statskassen med et års forsinkelse, og at landbrugets likviditet ville blive forbedret med et tilsvarende beløb, nemlig 500 à 600 mill. kr., og man ville derfor ikke gå ind for landbrugets ønske.

På et vist tidspunkt var der tanker fremme om at søge landbrugets ønske om årsangivelse imødekommet, uden at dette fik samme fiskale og likviditetsmæssige følger som landbrugets eget forslag. Tankerne gik i retning af at reducere afgiftssatsen ved salg fra landbrugsbedrifterne så meget, at den udgående afgift for landbruget ud fra en gennemsnitsbetragtning blot ville give dækning for den indgående afgift, således at afgiftstilsvaret for landbruget som helhed ville blive 0 eller nærme sig 0. Det skal fremhæves, at tankerne alene gik ud på at reducere satsen; man var ikke i denne forbindelse inde på, at landbruget — eller en del af dette — under en sådan ordning skulle fritages for registrering. Alle landbrugsbedrifter med en omsætning over den generelle mindstegrænse på 5.000 kr. skulle under alle

[Finansministeren.]

omstændigheder indsende årsangivelse og tilsvare afgift eller have penge tilbage.

En sådan ordning blev drøftet med landboorganisationerne, der naturligvis tog afstand herfra, fordi den ville fratage landbruget enhver likviditetsforøgelse ved overgangen til moms-systemet.

Lovens ordning for landbruget blev herefter den, at landbrugsbedrifterne m. v. skal angive og indbetale afgiften to gange om året. Den ene gang 2 måneder og 20 dage efter afslutningen af den enkelte bedrifts regnskabsår, den anden gang 6 måneder senere. I forhold til det oprindelige forslag gav disse regler en vis rentefordel til landbruget.

Denne ordning er til stadighed blevet kritiseret af landbruget, som lige siden merværdiafgiftens gennemførelse har fastholdt kravet om årsangivelse og efterfølgende indbetaling i kvartalsrater. På grund af den vanskelige økonomiske situation, som det danske landbrug befinder sig i, med deraf følgende knap likviditet, er landbrugets krav om årsangivelse fremført med forøget styrke og med henvisning til den meget ønskede likviditetsforbedring, som årsafregning ville betyde.

I overensstemmelse med den af statsministeren afgivne tiltrædelseserklæring har regeringen igennem nogen tid ført forhandlinger med landbrugets organisationer om landbrugets økonomiske situation og har herunder overvejet at iværksætte forskellige låneforanstaltninger, som imidlertid alle lider af den mangel, at de er meget dyre at administrere — nogle af dem ville koste mellem 20 og 40 mill. kr. i administrationsudgifter alene — og regeringen har derfor opgivet at gå denne vej.

Baggrunden for lovforslagets fremsættelse er altså de voksende økonomiske vanskeligheder, som landbruget herhjemme kæmper med. Begrænsningerne i landbrugets indtjening har i forbindelse med de rådende stramme kreditforhold ført til en meget stram likviditetssituation for mange landmænd. Regeringen har derfor anset det for nødvendigt at imødekomme de af landbruget fremsatte ønsker om, at der iværksættes foranstaltninger, hvorved landbrugets likviditetsmæssige stilling kan lettes. Dette vil på administrativt enkel måde kunne ske

således, som det anvises i det her foreliggende lovforslag, nemlig ved at landbrugets betalingsfrist for merværdiafgiften forlænges.

De gældende regler for afregning af merværdiafgiften fra landbruget går som allerede nævnt ud på, at virksomhederne skal indsende angivelse og indbetale afgift 2 gange om året. For virksomheder, der benytter kalenderåret som regnskabsår, gælder, at de skal indsende angivelse og indbetale afgiften for første halvår den 20. september og for andet halvår den 20. marts. Disse regler gælder ikke alene for det egentlige landbrug, men også for andre virksomheder, der er optaget i det særlige register for landbrug og fiskeri, herunder f. eks. gartneri, frugtavl, skovbrug og pelsdyravl.

Efter forslaget skal virksomhederne fortsat indsende angivelse 2 gange om året på de hidtil gældende tidspunkter, men indbetalingen af afgiften for hver periode deles i 2 rater, samtidig med at indbetalingsfristen for disse rater forlænges. De virksomheder, der har kalenderårsregnskab, og som hidtil har skullet indbetale afgiften for første halvår den 20. september, skal fremtidig indbetale dette beløb med halvdelen den 20. december og den anden halvdelen den 20. marts i det følgende år.

Ved denne forlængelse af betalingsfristen kan virksomhederne til stadighed råde over en del af de opkrævede afgiftsbeløb, og disse beløb vil virksomhederne være i stand til at investere i virksomhedernes drift. Det beløb, som i denne forbindelse især har interesse for virksomhederne, er den såkaldte minimale likviditetsforøgelse, hvorved forstås det afgiftsbeløb, som bliver tilbage hos virksomheder efter hver afgiftsindbetaling til toldvæsenet.

Den minimale likviditetsforøgelse for landbrug og fiskeri m. v. udgør efter de nu gældende afregningsregler og med en afgiftsats på 12½ pct. i alt godt 140 mill. kr., hvoraf de 115 mill. kr. vedrører det egentlige landbrug. Efter den foreslåede ændring af afregningsreglerne vil den minimale likviditetsforøgelse blive på ca. 460 mill. kr. Heraf vedrører ca. 370 mill. kr. det egentlige landbrug. Ved ændringen vil det egentlige landbrug således få tilført en yderligere likviditet på godt 250 mill. kr. svarende til et lån af samme størrelse til landbruget.

[Finansministeren.]

Denne kreditydelse løser ikke problemerne i forbindelse med landbrugets fremtidige udvikling. Der er behov for en helhedsvurdering af landbrugets forhold, og regeringen vil i den kommende tid forberede en drøftelse med landbruget med henblik på at nå frem til en sammenhængende og konstruktiv løsning af landbrugets problemer, således at en sådan kan afløse de nuværende støtteordninger, når disse udløber.

Vedrørende de enkelte bestemmelser i lovforslaget skal jeg i øvrigt henvide til de ledsagende bemærkninger.

Forhandlingerne har trukket ud, og det har derfor ikke været muligt at gøre lovforslaget færdig til fremsættelse før 15. marts, men da næste betalingstermin er 20. september, skal regeringen henstille, at folketinget færdigbehandler forslaget.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale det nu fremsatte lovforslag til tingets hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om inddrivelse af skatter og afgifter til det offentlige m. m. (Inddrivelse af afgifter, som opkræves af toldvæsenet).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 84) findes i tidenden sp. 2778).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Aksel Larsen: Betænkningen fra udvalget er jo enstemmig, så der kan ikke være tvivl om, at dette lovforslag vil blive vedtaget, og godt er det.

Jeg kan imidlertid ikke undlade ved denne lejlighed inden lovforslagets vedtagelse at erindre om, at lovforslaget fra regeringens side bl. a. er motiveret med, at det foruden en væsentlig aflastning af fogderne vil betyde en hurtigere og mere effektiv inddrivelse af de pågældende restancer. Dette skal formentlig tages med et korn salt, så længe vi har den nuværende regering. I hvert fald ved vi, at hvad momsrestancer angår, forbeholder regeringen sig med tvivlsom forfatningsmæssig begrundelse at bestemme, at

visse erhvervsgrupper skal have ekstra udsættelse med hensyn til udpantningerne. Jeg synes, at dette bør bemærkes ved denne lejlighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 142 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om „Ungdommens uddannelsesfond“s forvaltning og virksomhed.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 57) findes i tidenden sp. 2803).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 147 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om Danmarks lærerhøjskole.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 58) findes i tidenden sp. 2809).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 146 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.